

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 6ης Οκτωβρίου 2015*

«Προδικαστική παραπομπή — Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας — Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 — Άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β' — Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής — Συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομιάς μεταξύ του επιζώντος συζύγου και των εκπροσωπούμενων από επίτροπο ανηλίκων τέκνων — Χαρακτηρισμός — Αναγκαία η εκ μέρους δικαστηρίου έγκριση μιας τέτοιας συμφωνίας — Μέτρο σχετικό με γονική μέριμνα ή μέτρο σχετικό με τις κληρονομίες»

Στην υπόθεση C-404/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Nejnýžší soud (Ανώτατο Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία), με απόφαση της 25ης Ιουνίου 2014, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Αυγούστου 2014, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε η

Marie Matoušková, υπό την ιδιότητα της ειδικής εντεταλμένης σε διαδικασία κληρονομικής διαδοχής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Ó Caoimh, C. Toader (εισηγήτρια), E. Jarašiūnas και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin και από την M. Thomannová-Körnerová,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 25ης Ιουνίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφοι 1, στοιχείο β', και 3, στοιχείο στ', του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ L 338, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας την οποία κίνησε η M. Matoušková, υπό την ιδιότητα της ειδικής εντεταλμένης σε διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, και με την οποία επιδιώκεται να καθοριστεί ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την έγκριση της συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, συμφωνίας που συνήφθη από τον επίτροπο ανηλίκων τέκνων για λογαριασμό τους.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 2201/2003

- 3 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, σε αστικές υποθέσεις που αφορούν:

[...]

β) την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο, την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας.

2. Οι υποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β', αφορούν ιδίως:

[...]

β) την επιτροπεία, την κηδεμονία και ανάλογους θεσμούς·

γ) τον διορισμό και τα καθήκοντα προσώπων ή οργανώσεων στα οποία ανατίθεται η επιμέλεια του προσώπου ή η διοίκηση της περιουσίας του παιδιού, η εκπροσώπησή του ή η φροντίδα του·

[...]

ε) τα μέτρα προστασίας του παιδιού που συνδέονται με τη διοίκηση, τη συντήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

[...]

στ) στο εμπίστευμα και [στις] κληρονομίες·

[...]».

4 Κατά το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

7) Ο όρος “γονική μέριμνα” περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από το νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την παρουσία του παιδιού. Ειδικότερα ο όρος περιλαμβάνει το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.

8) Ο όρος “δικαιούχος γονικής μέριμνας” προσδιορίζει κάθε πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα παιδιού.

[...]»

5 Το άρθρο 8 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Γενική δικαιοδοσία», ορίζει, στην παράγραφο του 1, τα εξής:

«Τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν δικαιοδοσία επί θεμάτων που αφορούν τη γονική μέριμνα παιδιού το οποίο έχει συνήθη διαμονή σε αυτό το κράτος μέλος κατά τη στιγμή της άσκησης της προσφυγής.»

6 Το άρθρο 12 του κανονισμού 2201/2003 έχει ως εξής:

«1. Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στα οποία η αρμοδιότητα ασκείται [...] για να αποφασίσουν για μια αίτηση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου των συζύγων, είναι αρμόδια για οιοδήποτε ζήτημα σχετικά με τη γονική μέριμνα το οποίο συνδέεται με την αίτηση αυτή [...]

[...]

3. Τα δικαστήρια κράτους μέλους είναι επίσης αρμόδια σε θέματα γονικής μέριμνας σε διαδικασίες εκτός από αυτές που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εφόσον

α) το παιδί έχει στενή σχέση με αυτό το κράτος μέλος, λόγω, ιδίως, του ότι ένας εκ των δικαιούχων της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος ή το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους μέλους,

και

β) η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει ρητώς ή κατ’ άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της διαδικασίας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο και η αρμοδιότητα είναι προς το συμφέρον του παιδιού.»

Ο κανονισμός (ΕΕ) 650/2012

- 7 Η αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201, σ. 107), έχει ως εξής:

«Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καλύπτει όλα τα θέματα αστικού δικαίου που άπτονται μιας κληρονομικής διαδοχής, δηλαδή όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης κυριότητας αιτία θανάτου, περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, είτε μέσω ηθελημένης πράξης μεταβίβασης, δυνάμει διατάξεως τελευταίας βουλήσεως, είτε μέσω μεταβίβασης με εξ αδιαθέτου διαδοχή.»

- 8 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του κανονισμού αυτού:

«Αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:

- α) η προσωπική κατάσταση των φυσικών προσώπων καθώς και οι οικογενειακές σχέσεις και οι σχέσεις οι οποίες σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτές δίκαιο παράγουν ανάλογα αποτελέσματα·
- β) η νομική ικανότητα των φυσικών προσώπων, με την επιφύλαξη του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο γ) και του άρθρου 26·

[...]».

- 9 Το άρθρο 23 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:

«1. Το δίκαιο που προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 ή το άρθρο 22 [του ίδιου κανονισμού] διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής.

2. Το δίκαιο αυτό διέπει, ενδεικτικά, τα ακόλουθα:

[...]

- γ) την κληρονομική ικανότητα·

[...]».

- 10 Το άρθρο 26 του εν λόγω κανονισμού, που τιτλοφορείται «Ουσιαστικό κύρος των διατάξεων τελευταίας βούλησης», ορίζει:

«1. Για τους σκοπούς των άρθρων 24 και 25 τα ακόλουθα στοιχεία αφορούν το ουσιαστικό κύρος:

- α) η ικανότητα του συντάκτη διάταξης τελευταίας βούλησης να συντάσσει τέτοια διάταξη·

[...]».

- 11 Δεδομένου ότι ο εν λόγω κανονισμός τίθεται σε εφαρμογή, κατά το άρθρο 84 αυτού, στις 17 Αυγούστου 2015, αυτός δεν είναι εφαρμοστέος *ratione temporis* επί της διαφοράς της κύριας δίκης.

Το τσεχικό δίκαιο

- 12 Το άρθρο 179 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, όριζε τα εξής:
- «Αν, για να είναι έγκυρη η δικαιοπραξία που επιχειρείται για λογαριασμό ανηλίκου, απαιτείται έγκριση από δικαστήριο, το δικαστήριο την εγκρίνει, εφόσον η εν λόγω δικαιοπραξία είναι προς το συμφέρον του ανηλίκου.»
- 13 Δυνάμει του άρθρου 28 του αστικού κώδικα, ο οποίος ήταν σε ισχύ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013, ο νόμιμος αντιπρόσωπος επιτελεί, επ' ονόματι του τέκνου, όλες τις πράξεις που είναι αναγκαίες για τη διοίκηση της περιουσίας του. Ωστόσο, όσον αφορά τις δικαιοπραξίες οι οποίες σχετίζονται με τη διάθεση αυτής της περιουσίας και οι οποίες δεν εμπίπτουν στην τρέχουσα διαχείριση, ο ως άνω νόμιμος αντιπρόσωπος οφείλει να λαμβάνει τη συγκατάθεση του αρμόδιου δικαστηρίου.
- 14 Κατά το άρθρο 36, παράγραφος 1, του νόμου 94/1963 περί οικογενείας, ο οποίος ήταν σε ισχύ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013, «οι γονείς εκπροσωπούν τα τέκνα τους σε δικαιοπραξίες για τις οποίες αυτά δεν έχουν πλήρη ικανότητα».
- 15 Κατά το άρθρο 37, παράγραφος 1, του νόμου αυτού, οι γονείς δεν μπορούν να εκπροσωπούν τα τέκνα τους σε δικαιοπραξίες επί ζητημάτων στα οποία ενδέχεται να ανακύψει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των γονέων και των τέκνων ή μεταξύ τέκνων των ίδιων γονέων.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 16 Με απόφαση της 27ης Απριλίου 2010, το Městský soud v Brně (δικαστήριο που εδρεύει στον Δήμο του Brno) κίνησε τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής της G. Martinus, η οποία απεβίωσε στις 8 Μαΐου 2009 στις Κάτω Χώρες. Στην M. Matoušková, συμβολαιογράφο, ανατέθηκε, υπό την ιδιότητά της ως ειδικής εντεταλμένης, η επιτέλεση των πράξεων που σχετίζονταν με τη διεκπεραίωση της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής. Η M. Matoušková διαπίστωσε ότι η αποβιώσασα ήταν υπήκοος της Τσεχικής Δημοκρατίας, η οποία κατοικούσε, κατά τον χρόνο του θανάτου της, στο Brno (Τσεχική Δημοκρατία). Ο σύζυγος της αποβιώσασας και τα δύο ανήλικα τέκνα τους (στο εξής: κληρονόμοι) διέμεναν στις Κάτω Χώρες.
- 17 Προς τον σκοπό της προλήψεως τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των κληρονόμων, το Městský soud v Brně διόρισε, σύμφωνα με τις διατάξεις του τσεχικού δικαίου, ειδικό επίτροπο προκειμένου αυτός να εκπροσωπεί τα συμφέροντα των ανηλίκων τέκνων. Οι μετέχοντες στη διαδικασία δήλωσαν ότι στις Κάτω Χώρες δεν είχε κινηθεί διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.
- 18 Στις 14 Ιουλίου 2011, οι κληρονόμοι συνήψαν συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας. Με απόφαση του Městský soud v Brně της 10ης Αυγούστου 2011, προσδιορίστηκε η εμπορική αξία της περιουσίας της αποβιώσασας, το ύψος των χρεών και η καθαρή αξία της κληρονομιάς περιουσίας.
- 19 Στις 2 Αυγούστου 2012, στο πλαίσιο της διεξαγόμενης ενώπιον συμβολαιογράφου διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, ο επιζών σύζυγος προέβαλε ένα νέο πραγματικό στοιχείο, δηλαδή ότι η αποβιώσασα είχε, κατά τον χρόνο του θανάτου της, την κατοικία της, στην πραγματικότητα, στις Κάτω Χώρες και διέθετε απλώς, στην Τσεχική Δημοκρατία, καταχωρισμένη κατοικία που δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα. Επιπλέον, ο επιζών σύζυγος γνωστοποίησε ότι στις Κάτω Χώρες είχε ήδη κινηθεί διαδικασία κληρονομικής διαδοχής και προσκόμισε σχετική βεβαίωση, η οποία έφερε ως ημερομηνία τη 14η Μαρτίου 2011.

- 20 Η συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας υποβλήθηκε, εκ μέρους της M. Matoušková, στον δικαστή επιτροπείας, δεδομένου ότι δύο από τα συμβαλλόμενα στην εν λόγω συμφωνία μέρη ήταν ανήλικα τέκνα.
- 21 Ο εν λόγω δικαστής επιτροπείας, χωρίς να αποφανθεί επί της ουσίας, επέστρεψε τον φάκελο στην M. Matoušková για τον λόγο ότι τα ανήλικα τέκνα διέμεναν επί μακρόν εκτός της επικράτειας της Τσεχικής Δημοκρατίας, επισημαίνοντας ότι δεν μπορούσε να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο ούτε να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου) προκειμένου να καθοριστεί ποιο δικαστήριο ήταν κατά τόπο αρμόδιο.
- 22 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η M. Matoušková αποτάθηκε απευθείας στο Nejvyšší soud, στις 10 Ιουλίου 2013, ζητώντας από το ως άνω δικαστήριο να ορίσει ποιο δικαστήριο ήταν κατά τόπο αρμόδιο για την έγκριση της επίμαχης στην κύρια δίκη συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας.
- 23 Το ως άνω δικαστήριο εκτιμά ότι η εκ μέρους του Δικαστηρίου ερμηνεία του κανονισμού 2201/2003 είναι αναγκαία καθόσον η επίμαχη έγκριση αποτελεί μέτρο προοριζόμενο για την προστασία των συμφερόντων των ανηλίκων και μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, ένα τέτοιο μέτρο, λαμβανόμενο στο πλαίσιο διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, θα μπορούσε επίσης να χαρακτηριστεί ως μέτρο σχετικό με τις κληρονομίες και, ως τέτοιο, να αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο στ', αυτού.
- 24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Nejvyšší soud αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:
- «Εάν, για να είναι ισχυρή μια [συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας], η οποία συνήφθη για λογαριασμό ανηλίκου από τον επίτροπό του, απαιτείται η χορήγηση σχετικής προς τούτο εγκρίσεως από το αρμόδιο δικαστήριο, συνιστά η συγκεκριμένη δικαστική απόφαση μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', ή μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο στ', του κανονισμού 2201/2003 [...]»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 25 Από τη δικογραφία, η οποία υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, προκύπτει ότι η συναφθείσα μεταξύ των κληρονόμων συμφωνία δεν είναι συμφωνία για μέλλουσα κληρονομία, αλλά αποτελεί συμφωνία σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, ως προς την οποία έχει ήδη κινηθεί η σχετική διαδικασία κληρονομικής διαδοχής.
- 26 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν ο κανονισμός 2201/2003 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η έγκριση συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, η οποία συνήφθη από επίτροπο για λογαριασμό ανηλίκων τέκνων, αποτελεί μέτρο σχετικό με την άσκηση της γονικής μέριμνας, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, το οποίο εμπίπτει, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του τελευταίου αυτού κανονισμού, ή αν μια τέτοια διαδικασία αποτελεί μέτρο σχετικό με τις κληρονομίες, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο στ', του εν λόγω κανονισμού, το οποίο αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής του.
- 27 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, από τη δικογραφία, η οποία υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, προκύπτει ότι η M. Matoušková, υπό την ιδιότητά της ως ειδικής εντεταλμένης, κίνησε τη διαδικασία εγκρίσεως της συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας ενώπιον του δικαστή επιτροπείας λόγω του ότι η συμφωνία αυτή συνήφθη από τον επίτροπο επ' ονόματι των ανηλίκων τέκνων, τα οποία έχουν περιορισμένη ικανότητα προς δικαιοπραξία και τα οποία, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του τσεχικού

δικαίου, δύνανται να διενεργούν μόνον δικαιοπραξίες οι οποίες αρμόζουν στον βαθμό ωριμότητας της λογικής τους και της ψυχοσυνθέσεώς τους που αντιστοιχεί στην ηλικία τους. Οι λοιπές δικαιοπραξίες διενεργούνται, για λογαριασμό των ανηλίκων, από τους νομίμους αντιπροσώπους τους.

- 28 Ως εκ τούτου, η έγκριση της συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομιάς αποτελεί μέτρο θεσπιζόμενο λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας προς δικαιοπραξία του ανηλίκου, το οποίο αποσκοπεί στην προστασία του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού και του οποίου η λήψη απαιτείται, δυνάμει του τσεχικού δικαίου, όσον αφορά τις δικαιοπραξίες οι οποίες σχετίζονται με τη διοίκηση της περιουσίας και οι οποίες δεν εμπίπτουν στην τρέχουσα διαχείριση.
- 29 Ένα τέτοιο μέτρο αφορά ευθέως την ικανότητα προς δικαιοπραξία του φυσικού προσώπου (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *Schneider*, C-386/12, EU:C:2013:633, σκέψη 26) και εντάσσεται, εκ της φύσεώς του, στο πλαίσιο μιας ενέργειας που έχει ως σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών προστασίας και μέριμνας των ανηλίκων τέκνων.
- 30 Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 41 των προτάσεών της, η ικανότητα προς δικαιοπραξία και τα μετ' αυτής συναρτώμενα ζητήματα εκπροσωπήσεως επιλύονται βάσει των αντίστοιχων κριτηρίων και όχι ως προκαταρκτικά ζητήματα των εκάστοτε υπό κρίση δικαιοπρασιών. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ορισμός επιτρόπου για τα ανήλικα τέκνα και ο έλεγχος της ασκήσεως της δραστηριότητας του εν λόγω επιτρόπου αποτελούν ζητήματα τα οποία συνδέονται τόσο στενά ώστε δεν θα ήταν ενδεδειγμένο να εφαρμόζονται διαφορετικοί κανόνες δικαιοδοσίας, κανόνες οι οποίοι να ποικίλλουν ανάλογα με το αντικείμενο της επίμαχης δικαιοπραξίας.
- 31 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη έγκριση ζητήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής δεν μπορεί να θεωρείται κρίσιμο προς υπαγωγή του μέτρου αυτού στο κληρονομικό δίκαιο. Η ανάγκη να χορηγηθεί έγκριση εκ μέρους του δικαστή επιτροπείας αποτελεί άμεση συνέπεια της καταστάσεως και της ικανότητας των ανηλίκων τέκνων και συνιστά μέτρο προστασίας του τέκνου που συνδέεται με τη διοίκηση, τη συντήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του στο πλαίσιο της ασκήσεως της γονικής μέριμνας κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφοι 1, στοιχείο β', και 2, στοιχείο ε', του κανονισμού 2201/2003.
- 32 Μια τέτοια ερμηνεία ενισχύεται από την έκθεση του P. Lagarde για τη Σύμβαση της Χάγης του 1996 σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών, της οποίας το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής αντιστοιχεί, σε θέματα γονικής μέριμνας, σε αυτό του κανονισμού 2201/2003. Η ως άνω έκθεση, ενώ επισημαίνει ότι οι κληρονομικές διαδοχές πρέπει, καταρχήν, να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Συμβάσεως, υπογραμμίζει ότι, εάν η νομοθεσία που διέπει το κληρονομικό δίκαιο προβλέπει παρέμβαση του νομίμου αντιπροσώπου του τέκνου το οποίο είναι κληρονόμος, ο εν λόγω αντιπρόσωπος θα πρέπει να ορίζεται κατ' εφαρμογήν των κανόνων της εν λόγω Συμβάσεως, λαμβανομένου υπόψη ότι μια τέτοια περίπτωση εμπίπτει στον τομέα της γονικής μέριμνας.
- 33 Η ως άνω ερμηνεία επιβεβαιώνεται, επίσης, από τον κανονισμό 650/2012, που δεν είναι εφαρμοστέος *ratione temporis* στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο οποίος θεσπίσθηκε προκειμένου να καλύπτει, κατά την αιτιολογική σκέψη 9 αυτού, όλα τα θέματα αστικού δικαίου που άπτονται μιας κληρονομικής διαδοχής και του οποίου το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής του τη νομική ικανότητα των φυσικών προσώπων. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός αυτός διέπει μόνον τα θέματα που αφορούν ειδικώς την κληρονομική ικανότητα, δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού, καθώς και την ικανότητα του συντάκτη διατάξεως τελευταίας βουλήσεως να συντάσσει τέτοια διάταξη, κατά το άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού.

- 34 Επιπλέον, η ως άνω ερμηνεία σχετικά με το πεδίο εφαρμογής των κανονισμών 2201/2003 και 650/2012 συνάδει προς τη νομολογία του Δικαστηρίου με την οποία επιδιώκεται να αποτραπεί το ενδεχόμενο οποιασδήποτε επικάλυψης μεταξύ του πεδίου εφαρμογής των κανόνων δικαίου, τους οποίους θέτουν τα εν λόγω νομοθετήματα, και οποιουδήποτε κενού δικαίου (βλ., κατ' αναλογία, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 35 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το Nejnvyšší soud διερωτήθηκε, επίσης, αν διακυβεύεται το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού λόγω του καταμερισμού της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, σε θέματα κληρονομικής διαδοχής, σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη, δηλαδή, αφενός μεν, σε εκείνο στο οποίο έχει κινηθεί η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, αφετέρου δε, σε εκείνο στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του, όπως προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003.
- 36 Συναφώς, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 3, του κανονισμού 2201/2003, τα δικαστήρια κράτους μέλους είναι επίσης αρμόδια σε θέματα γονικής μέριμνας σε διαδικασίες εκτός από αυτές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου εφόσον, αφενός, το παιδί έχει στενή σχέση με αυτό το κράτος μέλος, λόγω, ιδίως, του ότι ένας εκ των δικαιούχων της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος ή το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους μέλους και, αφετέρου, η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει ρητώς ή κατ' άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της διαδικασίας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο και η αρμοδιότητα αυτή είναι προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.
- 37 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, όπως διατείνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το άρθρο 12, παράγραφος 3, του κανονισμού 2201/2003 δύναται να θεμελιώσει την αρμοδιότητα του επιληφθέντος δικαστηρίου, σε θέματα κληρονομικής διαδοχής, για την εκ μέρους του έγκριση της συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, ακόμη και όταν το εν λόγω δικαστήριο δεν είναι αυτό στην έδρα του οποίου το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του, εφόσον πληρούνται οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις.
- 38 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 2201/2003 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η έγκριση συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, η οποία έχει συναφθεί από τον επίτροπο ανηλίκων τέκνων για λογαριασμό τους, αποτελεί μέτρο σχετικό με την άσκηση της γονικής μέριμνας, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, το οποίο εμπίπτει, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του τελευταίου αυτού κανονισμού, και όχι μέτρο σχετικό με τις κληρονομίες, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο στ', του εν λόγω κανονισμού, εκφεύγον του πεδίου εφαρμογής του.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Ο κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η έγκριση συμφωνίας σχετικά με τη διανομή της κληρονομίας, η οποία έχει συναφθεί από τον επίτροπο ανηλίκων τέκνων για λογαριασμό τους, αποτελεί μέτρο σχετικό με την άσκηση της γονικής μέριμνας, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β',

του κανονισμού αυτού, το οποίο εμπίπτει, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του τελευταίου αυτού κανονισμού, και όχι μέτρο σχετικό με τις κληρονομίες, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, στοιχείο στ', του εν λόγω κανονισμού, εκφεύγον του πεδίου εφαρμογής του.

(υπογραφές)